

II

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2004. JÚNIUS 16–17-I 55. PLENÁRIS ÜLÉS

A Régiók Bizottsága véleménye az alábbi témában: „Harmadik jelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról”

(2004/C 318/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

Tekintettel az Európai Bizottság – A gazdasági és társadalmi kohézióról szóló harmadik jelentés (COM(2004) 107 végleges) című – közleményére;

Tekintettel az Európai Bizottság 2004. február 18-i véleménykérésére erről a témáról az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265(1) cikke alapján;

Tekintettel Elnökének 2004. január 27-i döntésére, amellyel megbízta a Területi Kohézió-Politikai Bizottságot a véleménykészítés feladatával;

Tekintettel „Az európai regionális politika szerkezete és céljai a bővítés és globalizáció összefüggésében” című vitaindító véleményére (CdR 157/2000 végl.) ⁽¹⁾;

Tekintettel az Európai Bizottság – „A gazdasági és társadalmi kohézióról szóló második jelentés” (CdR 74/2001 végl.) ⁽²⁾ című – közleményéről készült véleményére;

Tekintettel az Európai Bizottság – „A gazdasági és társadalmi kohézióról szóló első jelentés” (CdR 101/2002 végl.) ⁽³⁾ című – közleményéről készült véleményére;

Tekintettel az Európai Bizottság – „A gazdasági és társadalmi kohézió előrehaladásáról szóló második jelentés” (CdR 391/2002 végl.) ⁽⁴⁾ című – közleményéről készült véleményére;

Tekintettel saját kezdeményezésű 2003. április 10-i véleményére „A területi kohézióról” (CdR 388/2002 végl.) ⁽⁵⁾;

Tekintettel a „Kormányzás és a strukturális alapok egyszerűsítése 2006 után” című, a kilátásokra vonatkozó jelentésére (CdR 389/2002 végl.) ⁽⁶⁾;

Tekintettel a bizottság „Területi kohéziós politika” szakbizottsága által 2004. május 5-én elfogadott véleménytervezetre (CdR 120/2004 1.mód.) (előadók: Vito D'Ambrosio, a Marche Régió elnöke (európai-parlamenti képviselő, Olaszország) és Michael SCHNEIDER, államtitkár, a Szövetségi Kormány Sachsen-Anhalt Tartományának képviselője (európai-parlamenti képviselő, Németország));

⁽¹⁾ HL C 148., 2001.5.18., 25. o.

⁽²⁾ HL C 107., 2002.5.3., 27. o.

⁽³⁾ HL C 66., 2003.3.19., 11. o.

⁽⁴⁾ HL C 256., 2003.10.24., 13. o.

⁽⁵⁾ HL C 244., 2003.10.10., 23. o.

⁽⁶⁾ HL C 256., 2003.10.24., 1. o.

Tekintettel az Európai Bizottság 2004. május 12-én írt, Európai szomszédsági politika – Stratégiai irat című közleményére;

Figyelembe véve, hogy a Harmadik kohéziós jelentés további előrelépés az EU-bővítéssel kapcsolatos, 2006 utáni európai kohéziós politikához benyújtandó javaslatok összeállításához;

Figyelembe véve, hogy a Strukturális Alapok ez év júliusára bejelentett szabályozásának fényében a Régiók Bizottságát felkérték, hogy teljes körű véleményt adjon az Európai Bizottság javaslatairól;

Figyelembe véve, hogy a bizottság értékelésének továbbra is az EK Szerződés 158. cikkében lefektetett célkitűzés – a gazdasági és társadalmi kohézió erősítése a Közösség általános harmonikus fejlődésének elősegítése érdekében – az alapmércéje. A különböző régiók fejlődési szintje közötti különbségek csökkentése és a leghátrányosabb területek fejlődési hiányainak mérséklése egyben a legjelentősebb hozzájárulás a regionális és helyi hatóságok szerepének megerősítéséhez az Európai Unióban;

Figyelembe véve, hogy az EU alkotmánytervezete megerősíti a kohéziós célkitűzést azáltal, hogy bevezeti annak területi vetületét, amelyért a Régiók Bizottsága számos alkalommal kiállt;

Figyelembe véve, hogy az Európai Bizottság Harmadik kohéziós jelentése világossá teszi, hogy a regionális és strukturális politikának továbbra is a tagállamok, a helyi és regionális hatóságok és az Európai Unió közös feladatának kell lennie;

Figyelembe véve, hogy a már megkezdett erőfeszítéseket kell folytatni annak érdekében, hogy a versenyképesség területén csökkenjen a lemaradás, és hogy a versenyképességet segítő összes tényező kiegyensúlyozottabb eloszlását biztosítani lehessen

a következő véleményt fogadta el 2004. június 16-án és 17-én tartott 55. plenáris ülésén (június 16-án).

A Régiók Bizottsága

Bizottsága kezdettől fogva ezt a megközelítést támogatta, az új tagállamokkal való szolidaritás tettekben való megnyilvánulásaként;

Általános szempontok

1. üdvözli a „Harmadik jelentést a gazdasági és szociális kohézióról”, amely a Második jelentéshez hasonlóan olyan teljes dokumentum, amely mindenekelőtt az EU által követett politikáról nyújt részletes tájékoztatást;

2. pozitívnak ítéli az utóbbi években a kohézió területén elért eredményeket és az Európai Unió regionális politikájának pozitív hatását tekintettel a közösség társadalmi és gazdasági kohéziójának megerősítésére általában; újra megismétli, hogy a Szerződésekben elfogadott kohéziós politika a szolidaritás és együttműködés elve érvényesítésének legerőteljesebb és legfontosabb eszköze, amely az unió népei és területei közötti integráció egyik fő sarkköve;

3. számításba veszi azt a tényt, hogy az EU bővítésével az Európai Unió lakossága 380 millióról (15-tagú EU) 454 millióra (25-tagú EU) vagy 485 millióra (27-tagú EU) fog nőni. A lakosság kb. 20 %-os növekedésével szemben azonban az EU bruttó nemzeti terméke csak 5 %-kal fog nőni! Az átlagos egy főre eső bruttó hazai termék (GDP) 12,5 %-kal fog csökkenni. A jelenlegi 84 millió lakos helyett a jövőben 123 millió EU-polgár fog elmaradott térségben élni;

4. üdvözli, hogy az európai kohéziós politika elsőbbséget kapott az új tagállamok esetében, megerősítve az Európai Unió elkötelezettségét arra, hogy csökkenti a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket a kibővített Európai Unióban. A Régiók

5. tudomásul veszi azt a tényt, hogy az elért haladás ellenére sok társadalmi-gazdasági probléma megmarad a korábbi 15-tagú Európai Unió régióiban is, amint azt a Harmadik kohéziós jelentés világosan megmutatja. Ez többek között az egy főre eső GDP-hez viszonyított lemaradásra, a magas munkanélkülségre, a lassú gazdasági növekedésre, a kutatás-fejlesztési kiadások és a külföldi közvetlen befektetések hiányára vonatkozik;

6. rámutat arra, hogy a 25, sőt a 27 tagállammal rendelkező Európában a társadalmi-gazdasági egyensúlytalanság még nagyobb lesz, amely egy olyan területi, társadalmi és gazdasági kohéziós politika követését teszi szükségessé, amely figyelembe veszi a globalizációnak a gazdaságra gyakorolt hatásait és következményeit, a nemzetközi kereskedelem fokozódó liberalizációja szempontjából;

7. megerősíti, hogy a kohéziós politika regionális dimenziója – az unió egészének harmonikus fejlődése szempontjából a társadalmi és gazdasági kohézió az Európai Közösségi Szerződés 158. cikkében megállapítottak szerinti erősítése révén – ma érvényesebb és helyénvalóbb, mint valaha. Ráadásul, a Régiók Bizottsága hangsúlyozná, hogy fontos a közösségi és a nemzeti politikában a regionális dimenziót rendszeresen számításba venni;

8. támogatja a helyi, regionális, nemzeti és közösségi hatóságok közötti partnerség és együttműködés erősítését a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap keretében történő programkészítés, megvalósítás és értékelés egész folyamata során; és felhívja a Bizottságot, hogy bátorítsa a tagállamokat – ahol szükséges – a háromoldalú szerződések lehetőségének kihasználására;

9. továbbá megjegyzi, hogy a lisszaboni stratégiai cél eléréért végzett munka nem halad az elképzelt ütemben;

Források a jövőbeli kohéziós politikához

10. úgy véli, hogy az Európai Bizottság pénzügyi javaslata a bruttó nemzeti jövedelem 0,41 %-ának (amely 0,46 %-ra növelhető a vidékfejlesztési és halászati támogatás bevonásával) erre a célra való kiutalásával és EUR 336,3 milliárd címkézése a három célkitűzés (78 % a felzárkóztatásra, 18 % a regionális versenyképességi és foglalkoztatási célkitűzésre, és 4 % a területi együttműködésre) finanszírozására elfogadható kompromiszsum a jövő kohéziós politikája számára;

11. továbbá úgy ítéli meg, hogy ha az unió lisszaboni stratégiai ambícióinak megfelelő kohéziós politikát kívánunk megvalósítani, akkor erre a célra nem lehet a bruttó nemzeti jövedelem 0,46 %-ánál kevesebbet költeni úgy mint 1999-ben a 15-tagú EU esetében;

12. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az utóbbi által beterjesztett költségvetés elegendő a régiók támogatásának fenntartására a jelenlegi Európai Unióban, ugyanakkor abban is, hogy egyenlő alapon segítse az új tagállamokat, ha szavatolni lehet azt, hogy a forrásokat tisztességesen osztják el és a legkomolyabb problémákra koncentrálják;

13. üdvözli azt a tényt, hogy az új tagállamokba történő pénzáttalásoknál fenntartanak egy, a bruttó hazai termék 4 %-ának megfelelő abszorpciósi plafont, és a vidékfejlesztési politika és a halászati politika részeként átutalt forrásokat figyelembe veszik ebben a számításban;

1. célkitűzés: Konvergencia a legelmaradottabb tagállamokban és régiókban a növekedés és állásteremtés támogatására

14. üdvözli a Kohéziós jelentésben előterjesztett javaslatot arra, hogy az új konvergencia-célkitűzés tartalmazza a 25-tagú EU-átlaga 75 %-át el nem érő 1 főre eső GDP-vel rendelkező (NUTS II szintű) régiókon kívül az ún. statisztikai hatás által érintett régiókat is;

15. üdvözli azt a tényt is, hogy a jelenlegi 1. számú célkitűzésre vonatkozó rendeleteket az egész kibővített unióban be fogják tartani és végre fogják hajtani;

16. támogatja azt a javaslatot, amely szerint a Kohéziós Alapot be kellene vonni az új konvergencia-célkitűzésébe. Ez a Kohéziós Alapból kapható támogatásra jogosult tagállamok kiválasztásánál alkalmazott 90 %-os kritériumra is, és az 1. számú célkitűzés programjainak – az infrastruktúra területén – a Kohéziós Alappal való összekapcsolására is vonatkozik. Mivel a Kohéziós Alapot az 1. célkitűzés alapjából finanszírozzák, az 1. célkitűzés forrásai fennmaradó részének kiosztásakor figyelembe kell venni az ebből az alapból történő kifizetéseket, azoknak a tagállamoknak a számára pedig, amelyek a bővítés miatt a jövőben nem jogosultak a juttatásokra, politikai megoldást csak a tagállamokon belül lehet találni;

17. kéri, hogy az új 1. célkitűzés keretében rendelkezésre álló források szétosztását továbbra is úgy hajtsák végre, hogy figyelembe veszik a támogatott régiók problémái és szükségletei alapján lefektetett tárgyilagos és átlátható feltételeket. A Berlinben és Koppenhágában a jelenlegi finanszírozási időszakra meghatározott képleteket elvileg továbbra is alkalmazni kellene. A régióban uralkodó gazdagságot és munkanélküliséget viszont jobban figyelembe kellene venni, mint most.

Statisztikai hatás

18. tudomásul veszi az Európai Bizottság folyó adatait, amelyek szerint 17 régió, kb. 19 millió lakossal, egyedül azért veszítené el a „hagyományos” 1. célkitűzés szerinti támogatását, mert az EU egy főre eső GDP-átlaga le fog csökkenni a bővítés hatására (ún. statisztikai hatás);

19. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, amely megoldást kíván találni az új „Konvergencia-célkitűzés” keretén belül ezen régiók számára;

20. tudomásul veszi az Európai Bizottság javaslatát, hogy a statisztikai hatás által érintett elmaradott régiókra vonatkozó átmeneti rendezés 2013-ban befejeződik. A bizottság azonban hangsúlyozni szeretné, hogy az egyenlő elbánás alapján az érintett régiókat nem lenne szabad automatikusan kizárni az új versenyképességi és foglalkoztatási célkitűzés keretében kapható esetleges fokozatos bevezetési támogatásból a 2013 utáni finanszírozási időszakban. A következő finanszírozási időszak végén ezekben a régiókban a megállapítható társadalmi-gazdasági helyzetnek kell meghatároznia bármiféle jövőbeli bevezetési támogatást;

21. elfogadható kompromisszumnak látja a BARNIER biztos úr által készített javaslatot, amely ezeket a régiókat feljogosítaná a következő finanszírozási időszak elején a „klasszikus”, 1. célkitűzéshez tartozó régióknak kiutalt összeg 85 %-ára, amely a finanszírozási időszak végére 60 %-ra csökkenne, ha ez megfelelő költségvetési forrásokat vonna maga után a 2007. és 2013. közötti pénzügyi tervre szóló bizottsági javaslatokkal összhangban. Ugyanakkor támogatja az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy a jövőbeli rendeletjavaslaiban szerepelteti a 100 %-os támogatás elérésének lehetőségét, ha az 1. célkitűzés régiói számára elkülönített alapokat nem használták fel teljesen; az efféle fel nem használt alapokból tartalékot képeznének, amelyet később, a program 2007–2013 közti időszakának felidejénél újra kioszthatnának az egyes tagállamokon belül.

Az állami támogatás ellenőrzése

22. tudomásul veszi az Európai Bizottság javaslatát arra, hogy a régi és új tagállamoknak azok a régiói, amelyek az új „Konvergencia-célkitűzés” alá esnek, jogosultak legyenek a jövőben is állami támogatásra az EU-Szerződés 87. (3)(a) cikke alapján;

23. kéri, hogy az összes, a statisztikai hatás által érintett régió az egész időszak alatt a 87. (3)(a) cikk alá tartozzon;

24. kéri, hogy az összes, a természeti hatás által érintett régió (a fokozatos bevezetésben résztvevő régiók) álljon át a támogatási időszak során a 87. 3(a) cikk szerinti szabályozásról a 87. 3(c) cikk szerintire.

2. célkitűzés: Regionális és foglalkoztatási versenyképesség

25. helyesli az Európai Bizottság javaslatát célkitűzés készítésére az összes olyan régió számára, amely nem tartozik egyetlen konvergencia-célkitűzés típusba sem, és rámutat arra, hogy külön figyelmet lehetne szentelni azoknak a régióknak, ahol az egységes szempontok szerint megállapítottan társadalmi-gazdasági problémák vannak, tehát jelentős strukturális átalakításra van szükség; egyetért továbbá azzal, hogy ez az új célkitűzés a régiók együttesére alkalmazandó;

26. támogatja az Európai Bizottságnak azt a választását, hogy az új versenyképességi és foglalkoztatási célkitűzés keretében történő beavatkozást egy olyan megközelítésre alapozza, amely kiterjed az egész régió területére és a lisszaboni és a göteborgi stratégiákkal kapcsolatos kérdésekre anélkül, hogy átsiklana az általános érdeklődésre számot tartó szolgáltatások fölött, azonban a lehetséges intézkedések választékának elég szélesnek kell lennie ahhoz, hogy az európai régiók teljes sokaságát és sokféleségét magában foglalja a regionális politika integrált megközelítése során;

27. a lisszaboni stratégiákat követve felhívja a Bizottságot, hogy nevezze meg és alkalmazza a korábbi innovációs cselek-

vési programok folyamán szerzett helyes gyakorlatot, útmutatást adva az „innováció és a tudásalapú gazdaság” elnevezésű beavatkozásokhoz, elkerülendő az olyan költséges és pazarló gyakorlatot, amely újra feltalálná a spanyolviaszt;

28. helyesli azt a tényt, hogy a támogatásra (új konvergencia-célkitűzés keretében) már nem jogosult régiók fejlődésük következtében most bekerülnek az új versenyképességi és foglalkoztatási célkitűzésbe a „fokozatos bevezetés” címszó alatt, és kéri, hogy egy olyan eljárást alkalmazzanak az EU-15 átlagos egy főre eső GDP-jének 75 %-os küszöbértékét természetesen meghaladó régiókra, amelyet ugyanilyen körülmények között a 2000-2006 közti időszakban már megvalósítottak, hogy továbbra is a jövőbeli konvergencia-célkitűzések hatálya alá tartozzanak. Ennek célja, az alapoknak a versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzése alatt előírtnál rugalmasabb felhasználása, a természetesen konvergáló régiók által elért gazdasági növekedés konszolidálása céljából;

29. helyesli a kapcsolatot az európai foglalkoztatási stratégia és az Európai Szociális Alap (ESZA) intézkedései között; megerősíti – a szubszidiaritás elvével összhangban –, hogy szükséges a régiók és helyi hatóságok nagyobb mértékű és megfelelőbb bevonása az ESZA-intézkedések ütemezésébe és megvalósításába. Ezen beavatkozásoknak összhangban kell lenniük az Európai foglalkoztatási stratégiával és annak nemzeti alkotórészeivel, a Nemzeti foglalkoztatási tervvel. Ezeknek összhangban kell lenniük a többi olyan regionális tervvel is, amely hatással van a regionális munkaerőpiacokra, és amely olyan kezdeményezéseket tartalmaz, melyek megvalósítása jelenleg folyik az „EQUAL” program keretében;

30. kéri, hogy az új versenyképességi vonal forrásait a tagállamok között tárgyilagos és átlátható társadalmi, gazdasági és területi szempontok szerint osszák szét a támogatott régiókban a fennálló problémák és szükségletek szerint, és kéri, hogy amikor a tagállamok a versenyképesség és foglalkoztatás körében kapott erőforrásokat elosztják régióik között, vegyék figyelembe a területi fejlődést, a regionális versenyképességet és a gazdasági és szociális mutatókat az EU egészére nézve.

31. kéri az Európai Bizottságot, hogy sürgősen nyújtson be javaslatokat a Szerződés 87.(3)(c) cikke alapján nyújtott állami támogatások jövőjéről, és mérlegelje, hogyan lehet területi különbségtételt beépíteni a szabályokba és rendeletekbe, megfelelően megbízható jelzőszámok használatával, mert szükséges fenntartani a terület szerinti különbségtételt az állami támogatási politika részeként, amely megengedi a célzott közbefektetést olyan helyeken, ahol az kiküszöbölheti a piac hiányosságait a területi kohéziós célkitűzés elérése érdekében óvatosan kell eljárni, elkerülendő a szomszédos régiók megengedhető támogatási határértékei közötti túlzott eltéréseket;

32. kéri, hogy a nem konvergáló régiók kapják meg a támogatási szabályokat, úgyhogy ezek a régiók is támogathassák saját strukturális fejlődésüket, és csökkenthessék a régiók közötti különbségeket a szubszidiaritás elvével összhangban. Ez megkívánná a 87 III c) cikk rendelkezéseinek megtartását a strukturális alkalmazkodási igénnyel rendelkező régiók számára, amelyeket egységes szempontok alapján kell meghatározni;

33. kéri, hogy a földrajzi vagy demográfiai helyzetükből adódóan strukturális hátrányokkal küszködő régiók is részesülhessenek az EK-szerződés 87 (3) cikkében foglalt támogatásokból;

3. célkitűzés: Európai területi együttműködési

34. kifejezi nagyrabecsülését azért, hogy a nemzetek közötti, határokon átnyúló és régiók közötti együttműködésre egy külön célkitűzést hoztak létre, és kielégítőnek tartja a területi együttműködésre előírt hitelteret összegét;

35. támogatja a tengeri határok elismerését a határokon átnyúló együttműködés keretében, és úgy véli, hogy a régióknak a tagállamokkal együtt részt kell venniük a támogatásra jogosult tengeri határok meghatározásának és kiválasztásának folyamatában;

36. kéri, hogy továbbra is segítsék elő a régiók közötti együttműködést az EU-n belül. Aggasztó, hogy a Kohéziós Jelentés a régiók közötti együttműködést csak a regionális programok keretén belül támogatja. A regionális programokon belüli segítségnyújtási lehetőségekre való utalás nem sokat segít, mivel ekkor az összetett együttműködési programok előmozdítása a belső regionális politikai stratégiák meghatározásán múlik. Továbbá lépéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a határokon átnyúló együttműködés a belső és a külső határok mentén is megvalósuljon, beléértve a „régii” határokat is;

37. kéri, hogy a 36. pont ellenére azok a régiók, amelyek azt kérik, beépíthessék az együttműködési célkitűzést szolgáló programok irányítását a rendes programjukba;

38. üdvözlözi a határokon átnyúló együttműködést szabályozó „új jogi eszköz” létrehozására vonatkozó javaslatot, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy jobban határozza meg annak feladatait és jelentőségét, valamint hogy gondoskodjon arról, hogy ez ne vezessen az új programok beindításának és megvalósításának elhúzódtásához, illetve hogy a meglévő erőfeszítések is folytatódjanak;

39. pozitívnak ítéli az „új szomszédsági eszköz” létrehozását, és kiemeli annak jelentőségét, hogy ezt az új eszközt gyorsan kell aktiválni annak érdekében, hogy fel lehessen használni az új programkészítési időszakban, az Interreg program folyamán jelenleg gyűjtött tapasztalat alapján;

40. felhívja az Európai Bizottságot arra, hogy javasoljon egy új jogi eszközt a regionális és helyi szinten eldöntött, decentralizált, régióközi együttműködés elősegítésére;

41. ajánlja, hogy a különböző területi együttműködést szolgáló eszközök támogassák a városi hálózatok létrehozását és megerősítését, valamint olyan kezdeményezések bővítését, amelyek decentralizált együttműködést hoznak létre a helyi, illetve regionális hatóságok között;

Külön területi jellemzőkre vonatkozó intézkedések

42. üdvözlözi azt a tényt, hogy – mint a múltban is – az Európai Bizottság javasolja, hogy a Szerződés 299(2). cikkének megfelelően (a) az új konvergencia- célkitűzésbe vegyenek be egy konkrét programot a legkülső régiók hátrányainak kompenzálására, és hogy (b) hozzanak létre egy „Nagy Szomszédsági Intézkedést” ezen régiók számára az új „európai területi együttműködési” programok keretén belül azzal a céllal, hogy rendelkezésükre bocsássák mindazokat az erőforrásokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy hatékonyan játszassák szerepüket mint az EU aktív határai, és ezzel is hozzájárulhassanak az EU integrációjához. Felkéri viszont az Európai Bizottságot, hogy világos javaslatokat tegyen ezeknek a rendelkezéseknek az újonnan javasolt „Nagy Szomszédság” kezdeményezéssel és a területi együttműködési célkitűzéssel való összehangolása céljából;

43. nagyrabecsülését fejezi ki azért az erőfeszítésért, amellyel a városi problémákat egy szélesebb körű regionális és nemzeti stratégia keretében gondolták át, azonban felhívja az Európai Bizottságot arra, hogy jobban határozza meg a városi területek jogosultsági feltételeit, szem előtt tartva azt a szerepet, amelyet a második és harmadik vonalban levő városok a régiókon belül játszanak a kiegyensúlyozott fejlődés biztosításában;

44. úgy véli, hogy a regionális politika városi vetületének nemcsak a városi megújulással kell foglalkoznia, hanem a városi területeknek a régió motorjaként betöltött szerepével és a város-falu viszonyal is;

45. támogatja az Európai Bizottság javaslatait – a szubszidiaritás elvével összhangban – a városok részvételének növelésére a városi dimenzió megvalósításában;

46. üdvözlí az Európai Bizottságnak strukturális hátrányokkal küzdő régiókkal kapcsolatos szemléletét, földrajzi vagy demográfiai helyzetükkel kapcsolatban, például hegyvidéki, alacsony népességű és szigeti régiók esetén; azonban szeretné kiemelni, hogy a jövőbeli Európai Alkotmánynak mindenképpen figyelembe kell vennie ezeket a régiókat; továbbá az a biztat, hogy indokolt esetben és a jelenlegi helyzet súlyosságára való tekintettel különleges intézkedéseket vezessenek be azzal a céllal, hogy ezek a régiók is a belső piac részeivé váljanak, igazságos feltételek mellett.

Egyéb ágazati alapú politikával való kapcsolatok

47. megerősíti, hogy a kohéziós politikát olyan, a gazdasági és társadalmi kohéziót támogató horizontális politikának kell tekinteni, amely a fenntartható fejlődésen alapul, és kulcs szerepet játszik az unió népei és területei közötti integráció folyamatában. Mindenfajta közösségi politikának részt kell vennie ennek a kohéziós célkitűzésnek az elérésében;

48. tudomásul veszi az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy a Leader + kezdeményezést be kívánja venni az új ötletek és megközelítések megvalósításának körébe, azonban aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a vidékfejlesztés a KAP második pillérjébe került felvételre mérsékelt területszervezési szintje és a mezőgazdasági termelés uralkodó szerepe miatt, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy szélesebb vidéki térségek számára adják meg a lehető legtöbb bátorítást ahhoz, hogy részt vegyenek a versenyképességi irányhoz tartozó „Elérhetőség és általános érdeklődésre számot tartó szolgáltatások” címszó alatti intézkedésekben.

49. úgy gondolja, hogy a programkészítést össze kell hangolni a közös agrárpolitika második pillérjéhez tartozó vidékfejlesztési kiadások és az új 2. célkitűzéshez (regionális versenyképesség és foglalkoztatás) tartozó kiadások között, és ennek az összehangolásnak regionális szinten kell megtörténnie;

50. üdvözlí azt a tényt, hogy egyetlen eszközt hoznak létre a falusi és halászati területek fejlesztésének céljára; a bizottság felhívja az Európai Bizottságot, hogy tisztázza, hogy ez az eszköz hogyan fog működni a konvergencia-célkitűzés keretén kívül, és azt hiszi, hogy az eszköznek elsőbbséget kell biztosítania olyan intézkedéseknek, amelyek a vidéki területek leghátrányosabb vonásait kezelik, például az elnéptelenedést, az öregedő népességet és a helybeli fejlődési lehetőségek hiányát;

51. arra szólít fel, hogy a vidékfejlesztésről szóló EU rendeletben szereplő intézkedéseket terjesszék ki a mezőgazdasági és azzal kapcsolatban levő területekre, beleértve a mezőgazdasági szolgáltatásokat is. Lépéseket kell tenni arra, hogy a források

elosztásakor a konvergencia-célkitűzéseket is és a KAP reformja keretében kiosztott feladatokból eredő intézkedésekre kifizetendő források szükségletét is számításba vegyék;

A Strukturális Alapok irányításának egyszerűsítése

52. kedvezően fogadja az Európai Bizottság javaslatát arra, hogy a jövőbeli Strukturális Alapok végrehajtásához tartsák meg a programkészítési és irányítási rendszer központi elemeit, vagyis a többéves keretet, a stratégiai megközelítést egyetlen koherens kereten belül és az állami-magán partnerségek támogatását regionális szinten, valamint a kormányzat különböző: helyi, regionális, nemzeti és európai körei közötti partnerség megerősítését;

53. kéri, hogy a régiókat szorosabban vonják be a Strukturális Alapok pénzei kiutalásának, elosztásának és felhasználásának egy hatékony és átlátható rendszerben való ellenőrzésébe;

54. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság a helyi és regionális hatóságok sok javaslatát átgondolta, hogy egyszerűsítse az alapok adminisztrációját:

- azzal, hogy elsőbbségi szintre korlátozza a programok meghatározását, és ezért elhagyja a program-kiegészítést;
- azzal, hogy a jövőben a programokat egy-alapú programként működteti, és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap (ESZA) számára lehetővé teszi a fennmaradó humán és fizikai tőkével kapcsolatos tevékenységek finanszírozását, és
- azzal, hogy egységes programkészítési rendszert követ a Kohéziós Alap és az ERFA szállítási és infrastrukturális projektjei esetében;
- az egyszerűsítés érdekében és az arányosság elvével összhangban, a pénzügyi ellenőrzés decentralizációjával;

55. hangsúlyozza, hogy a programkészítési eljárás egyszerűsítése az Európai Bizottságnál nem szabad, hogy a regionális és helyi hatóságok vagy a projekt tulajdonosai számára nehézségeket okozzon. Így az egységes finanszírozási programok az új 1-es célkitűzés esetében például több olyan program létrehozásához vezethetnek, amelyek nem segítik a régiók feladatait. Ezért jobb lenne megtartani a cselekvési programokra vonatkozó jelenlegi szabályokat, és csak az elsőbbségi témák, és programintézkedések esetében kellene feladni az alapok integrációjának követelményét. Továbbá a cselekvési programoknál továbbra is meg kellene engedni a szomszédos régiók finanszírozását, beleértve a közös pénzügyi tervezést;

56. kéri az Európai Bizottságot, hogy a regionális politika egyszerűsítése keretében vegye figyelembe a „felhasználó szempontját”;

57. kéri az Európai Bizottságot, hogy tisztázza, milyen szerepet fog játszani a javasolt politikai keret-dokumentum a nemzeti/regionális programkészítési szakaszban, és milyen következményei lesznek a nemzeti haladásjelentés éves elkészítésének; a Régiók Bizottsága feltételezi, hogy a tagállamok alkotmányos helyzetét figyelembe fogják venni; továbbá biztosítékot kér afelől, hogy ezeknek a politikai keretdokumentumoknak az elkészítése egyenlő partneri kapcsolaton alapul-e a szubsidiaritás elvének megfelelően;

58. úgy gondolja, hogy elegendő, ha az európai intézmények legfeljebb két évente foglalkoznak a kiemelt feladatokkal és

az eredményekkel. Ez a vizsgálat a tavaszi Európai Csúcs keretében történhet meg, amelynek fő témája a Lisszaboni és a Götebörgi Ütemterv. Ilyen módon a programok regionális szintű megvalósítása nem fog késni, és szerkezetük sem fog változni;

59. megállapítja, hogy az Európai Bizottság nem tűzte napirendre a Régiók Bizottságának azt a javaslatát, melyben az n+2 szabályt n+3-má kívánja változtatni, mivel így csökkenteni lehetne a nagyszabású projektek megvalósításával kapcsolatos problémákat, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy fontolja meg újra ezeket a (helyi és regionális önkormányzatoktól eredő) javaslatokat, és amennyiben el kívánja vetni azokat, adjon erről részletes magyarázatot.

Brüsszel, 2004. június 16.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

A Régiók Bizottsága saját kezdeményezésű véleménye „Az alacsony költséggel működő légitársaságokról és a területfejlesztésről”

(2004/C 318/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

Tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. paragrafusának 265. cikkére és Vezetőtestületének 2004. március 19-i, mely szerint az alacsony költséggel működő légitársaságoknak a területfejlesztésben játszott szerepéről kell véleményt készíteni, és amelyben a Területi Kohéziópolitikai Bizottságot utasítja az előkészítő munka elvégzésére;

Tekintettel a Területi kohézióról készített 2003. április 9-i (CdR 388/2002 végl.) véleményre (előadó: Ramón Luis VALCÁRCEL SISO, Murcia autonóm község elnöke (európai-parlamenti képviselő, Spanyolország));

Tekintettel a bizottságnak az Európai Parlament és a Tanács rendelet-javaslatáról készített 2002. május 15-i véleményére a fuvarozási rendszer környezetvédelem területén elért teljesítményének javítása céljából nyújtandó közösségi pénzügyi segítségről (COM(2002) 54 végl. – 2002/0038 COD) (CdR 103/2002 végl.)⁽¹⁾;

Tekintettel a saját, 2003. július 2-án elfogadott előretekintő véleményére „A regionális repülőterek befogadóképességéről” (CdR 393/2002⁽²⁾) (előadó: Bob VERBURG úr, Noord-Holland tartomány alkormányzója, európai-parlamenti képviselő, Hollandia);

Tekintettel az EK Szerződés 92. és 93. cikkeinek és az Európai Gazdasági Társulási szerződés 61. cikkének a légi közlekedési ágazatra történő alkalmazásának irányelveire COM(1994) 350 végl.;

Tekintettel az Európai Közösség Bírósága 1993. február 17-i C-159/91 és C-160/91 számú döntéseire „Christian Poucet v Assurances Générales de France és Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon” ügyben és a 2002. október 24-i C-82/01 számú döntésére az „Aéroports de Paris v Commission of the European Communities” ügyben;

⁽¹⁾ HL C 278., 2002.11.14., 15. o.

⁽²⁾ HL C 256., 2003.10.24., 47. o.